

Балада про гени

Драч Іван Федорович

Ген карих очей домінує
над геном блакитних.

Я підіймаю вогонь на руках,
Рудоволосу мою завію,
Коса її пишна, лоскітно-гірка,
Карість очей завіює.
Я в заметілі шалу стою,
Всотаний в сіті всоте.
Питаю губами згубу свою:
"Згубонько, звідки ти, хто ти?"
Питаю її, карооку й руду,
Модернову красуню достоту,
Антикварне доскіплююсь на біду:
"Зрадонько, звідки ти, хто ти?"
Катую питанням губи її —
Губи пекуче стоять навпроти,
Раюю в любові серед руїн,
Питаю на доторк, на дотик.
"Біологине, богине, твій код,
Хромосомні твої турботи..."
Та мовчить твій солоний рот,
Твій гарячий скептичний ротик:
"Смертонько, хто ти?"
Тільки дим над бровою
З рудого завоюю...

II

Хто я? Ти питаєш, хто я?

Німці з Тетієва на Бугаївку відступали, мама пішла за посльодом до польової комори, набрала півклуба, зайшло троє, потім ще четверо, мати бігала по зерні, послід набирився в чоботи, вона їх скинула — і босоніж, її в закуті зловили, заголили і зачали там мене на посльоді, в польовій коморі за коловоротом, в тій, що покрита церковною бляхою. Всі семеро були рудоволосі, а мама — чорнушка кароока, всі так стужилися за запахом жіночого любовного поту — оті семеро моїх татусів з баварським ластовинням на виду, а мама — чорнушка кароока: обніми мене, рідний, вицілуй з мене пам'ять мою. Мати траву материнку пила, щоб мене скинути, тяжкі тлумачи носила, та живіт тільки круглішав — я скажена була і вперта, хотіла діждатися свого батька, чи то вітчима. І приїхав він, однорукий, з війни, з Бреслау, бив чобітьми в живіт свою гулящу курву — я в маминому лоні лікотками затулялась. Хто я, ти питаєш, хто я?

Одійшов мій вітчим Гордій,
Охолов трохи, витеп піт,
Взяв на віз мою матір тоді —
Мала я появитись на світ.
Хльоснув віжками сірих кляч,
Вйокнув хижо з туги грудей
І рвонув, хоч ти сядь та плач,
У лікарню крізь осуд людей.

Хто я? Ти допитуєшся, хто я? В нас такі бакаї на дорогах, такі вибоїни, ніякі подушки мамі не помогли — вона ось-ось вже розродиться, так батько гнав коней до містечка — хоч би кушарку, хоч би бабу-повитуху, та тільки стерні кружалом ходили мамі перед очима. Ось вже і залізнична колія, батько ошалів — поставив воза на шпалах перед поїздом і пужалном спиняв його — так мама розповідає. Вона і досі не певна, чи батько думав про те, що сталося потім, чи просто хотів покінчити з усім своїм собачим горем одним чоловічим махом, обніми мене, рідний, випий з мене пам'ять мою й не мою.

Поїзд став. Матюкавсь машиніст.
Йшли в портупях — гравій скрипів.
Батько на возі на повен зріст:
"Баба родить", — до них захрипів.
Сипонули з вагонів шквалом бійці
В бинтах, без бинтів, чуби й голомозі,
У кожного лють горить в кулаці,
Таж боєць однорукий стоїть на возі.
"Баба родить", — плаче й кричить,
Пужалном сиву сльозу знімає.
Демобілізований натовп мовчить,
Баба на возі у муках мається.
Прорвало нарешті — лікар вже тут.
Біжать санітари — білі халати.
Найзвичайнісінька з мирних скрут —
Регочуть і плачуть мирні солдати.
"Баба родить", — поїзд увесь
Захлинається притьмом пригодною.
І хрумкають коні мирний овес
З лагідною погордою.

Хто я? Ти допитуєшся, хто я?

І коли я з'явилась на світ, батька Гордія фронтовики кидали вгору і знову ловили в руки, підкидали і ловили, вітали, а він і ридав, і кусався, і сміявся з розпуки, а мати блаженна була і насторожена, а коні рвонули од рику паровоза, і коли зник отой поїзд за обрієм і помахав мені білою хустиною, — я вже отоді в сповиточку добре знала, що отой поїзд — це мій хрещений батько. А вітчим Гордій, то купував мені блакитні кісники, то бив мене п'яними кулаками, аж поки я не втекла голісінька в технікум. Хто я? Ти питаєш, хто я? Не питай — обніми мене...

III

І коли ти заснеш на руці,
Я здригаюсь з твого лебедіння:
Лебедіє сльоза по щоці
В чорен смуток свого коріння,
Рудіє руда голова,
Лебедіє чужі слова,
Крізь закоханий теплий сміх
Лебедіє заснулий гріх,
Либонь, має на це права,
Лебедіє свої слова:
"Ich liebe dich! Ich liebe dich!"¹
Лебідонько...

1) Я люблю тебе! Я люблю тебе! (Нім.)

Постійна адреса: http://ukrlit.org/drach_ivan_fedorovych/balada_pro_heny